

РЕАЛІЗАЦІЯ СИНЕРГЕТИЧНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВУ ВИЩІЙ ШКОЛІ

Вікторія ЧМЕЛЬ

Зміни, що відбуваються в суспільстві, досвід попередніх десятиліть, а також отримані нові знання призвели до виникнення та розвитку нових, суміжних областей пізнання. Стала можливою інтеграція наук, що сприяє більш повному, всебічному сприйняттю світу. У зв'язку з цим традиційні підходи часто виявляються безнадійно застарілими.

Сьогодні триває реформування навчального процесу у вишах України відповідно до загальноєвропейських вимог до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження співпраці з європейським навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за кордоном.

В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов. Сама мовна освіта теж поступово модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарну інтеграцію, демократизацію та економізацію освіти.

Одним з підходів, що дозволяє врахувати останні тенденції в науці та освіті, а також забезпечити цілісність при сприйнятті та передачі інформації є синергетичний підхід. Очевидно, що нові знання, як і нові підходи до викладання потребують інших, нових способів передачі та розповсюдження інформації, які б відповідали потребам та вимогам сьогодення.

Синергетика – наука, що виявляє, вивчає та пояснює закони і процеси самоорганізації та спільної еволюції складних систем незалежно від конкретної природи складових елементів. Синергетика, в першу чергу, дає опис того загального, що існує в складних системах [1]. Таким чином, вона не протиставляє різні області пізнання, а навпаки, базується на принципі компліментарності (доповнення), віддаючи перевагу енергії співробітництва.

Міждисциплінарність синергетики робить можливою інтеграцію природничих і гуманітарних дисциплін, відкриваючи можливість для співробітництва між спеціалістами в різних науках. Змістовне ж зближення різних предметних областей сприяє більш глибокому розумінню різних явищ. В тому числі і соціальних [2].

Як відомо, самоорганізація являється одним з ключових понять синергетики. Розглядаючи самоорганізацію в освіті, ми маємо на увазі, в першу чергу, самоосвіту.

Передати студентам всі знання просто неможливо. Тому наше завдання на сучасному етапі, коли доступ до інформації відкритий для кожного завдяки мережі Інтернет, чисельним друкованим та електронним підручникам, тощо, допомогти студенту оволодіти способами та методами поповнення власних знань, стимулювати його потяг до навчання, збагачення його внутрішнього світу тим самим відкриваючи можливості до співпраці з самим собою та іншими людьми.

В наш час знання іноземної мови є необхідною та невід'ємною характеристикою кваліфікованого спеціаліста, першочерговою необхідністю для кожної освіченої людини. Глобалізація багатьох важливих процесів, засоби зв'язку, свобода пересування значно розширили контакти з представниками зарубіжних країн і культур. Володіння іноземною мовою дозволяє майбутнім спеціалістам вільно спілкуватися зі своїми колегами з інших країн, знайомитися з зарубіжними виданнями по спеціальності, ділитися своїми знаннями та досвідом.

Цілком зрозуміло, що на аудиторних заняттях студенти не можуть отримати всю повноту знань потрібну їм для навчання або стажування за кордоном. Як же збільшити час взаємодії з іноземною мовою у студентів вечірньої чи заочної форми навчання, підготувати їх до вільного спілкування зі спеціальності? У вирішенні цієї проблеми значною мірою може допомогти дистанційне навчання. Саме дистанційна освіта, спеціально розроблені електронні курси з іноземної мови, посібники для самостійної роботи дозволяють досягти поставленої мети.

В рамках нашої кафедри вже створений електронний курс для самостійної роботи студентів 1 курсу, які не мають відповідного рівня знань з іноземної мови. Самостійне опрацювання запропонованого матеріалу під контролем викладача дозволяє таким студентам отримати необхідні знання лексики, граматики та підвищити рівень володіння мовою протягом семестру. Оскільки час на виконання завдань кожного розділу обмежений (доступ до нього блокується програмою), студенти мають організувати свою роботу таким чином, щоб вчасно її завершити. При цьому кожний студент може перевірити правильність виконання завдань в тестовому режимі, що значно полегшує роботу викладача. Викладач зі свого боку перевіряє тільки письмову творчу частину та контролює через комп'ютерну програму обсяг і правильність виконаних завдань і оцінює успіхи студентів. Метод такого електронного тестування дозволяє перевірити одночасно знання великої кількості студентів за малий проміжок часу, що неможливо зробити на аудиторних заняттях.

Отже, синергетично-інформаційне розуміння передбачає відкритість світу, запрошує до обміну та співробітництва, акцентує увагу на предметі, що вивчається та внутрішніх силах студента.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Пригожин И. Порядок из хаоса. М.: Наука, 1995.
2. Басин М.А., Шилович И.И. Синергетика и INTERNET. СПб: Наука, 1999.
3. Саловатова А.Е., Сухарева М.Э. Синергетические подходы к преподаванию иностранного языка в высшей школе. books.ifmo.ru/book/vip

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Вікторія Чмель: *викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1 Національного технічного університету України «КПІ»*